

در رسانه های بزرگ جهان چه میگذرد؟؟؟

یک پژوهش منسجم برای اولین بار

بخش ششم

پژوهش و گردآورنده استاد «صبح»

هاریتز روزنامه ی اسرائیلی

www.esalat.org

هاریتز قدیمی ترین و مهم ترین روزنامه در سرزمین های اشغالی است که در سال ۱۹۱۹ آغاز به کار کرد. این روزنامه به زبان عبری منتشر می شود، اما خلاصه ای از آن به زبان انگلیسی نیز چاپ می شود که به عنوان ضمیمه روزنامه ی اینترنشنل هرالڈ تریبیون در سرزمین های اشغالی توزیع می شود. نسخه های عبری و انگلیسی این روزنامه در اینترنت نیز قابل دسترسی است. هاریتز که در زبان عبری به معنی سرزمین است در حقیقت اولین روزنامه ی یهودیان محسوب می شود که با تکیه بر انگیزه های خاصی تاسیس شد. در مقایسه با دیگر روزنامه های عبری زبان رژیم اسرائیل نظیر معاریو و یدیعت آحارونوت، روزنامه ی هاریتز از جایگاه ویژه ای برخوردار است خصوصا به خاطر مقالات بلند، قطع کوچک تر، تصاویر کمتر و صفحات علمی و ادبی هر روزه اش. نوع نگاه این روزنامه به مناقشه ی اسرائیل با فلسطینی ها نیز چپگرایانه است.

هاریتز محصول مشترک تفکر جمعی عده ای مهاجر یهودی روسی بود که در تداوم ژورنالیسم عبری - روسی در سال ۱۹۱۹ آن را در بیت المقدس تاسیس کردند. هدف این روزنامه نگاران یهود از این کار تقویت انگیزه های صهیونیستی بود. به همین دلیل متعاقب با زمزمه های تشکیل دولت یهود، محل نشریه در سال ۱۹۲۳ از بیت المقدس به تل آویو تغییر مکان داد. در سال ۱۹۳۷ این روزنامه صبح توسط یک سرمایه دار یهودی به نام زالمن شوکن خریداری شد که اندکی بعد یعنی در ۱۹۳۹ گرشوم، پسر او کلیه امور نشر و چاپ آن را بر عهده گرفت.

هاریتز به لحاظ مخاطب اولین روزنامه و تقریبا بدون رقیب در سرزمین های اشغالی است که این عمده موفقیت به لحاظ پیروی از اصول روز ژورنالیسم است. هاریتز در مواردی شدید ترین حملات را به دولت کرده علاوه بر اینکه همواره منادی نقاط ضعف دولت در خصوص مسایل اجتماعی، کاستی های اقتصادی و نابسامانی های جامعه ی چند پاره اسرائیل بوده است. هاریتز جزو محدود روزنامه های اسرائیلی است که ظاهرا با هیچ یک از احزاب اسرائیل ائتلاف ندارد اما کمابیش از اشغال حمایت می کند. هاریتز شدیداً از موافقتنامه های اسلو با تشکیلات خودگردان فلسطین حمایت کرد.

از نظر طیف مذهبی رژیم اسرائیل، این روزنامه دارای مشی سکولار است. هر چند این روزنامه از مدافعان اصلی عدالت اجتماعی است اما خط فکری ویراستاران آن از نظر اقتصادی گرایش به تئوری های لیبرالیسم کلاسیک دارد و در این خصوص ملهم از مشی اکونومیست می باشد. هاریتز از خصوصی سازی، تجارت آزاد، کاهش تخصیص اعتبارات رفاهی، مالیات های پایین و برقراری سیاست های مالی سخت حمایت می کند. خط مشی سردبیری روزنامه بوسیله گرشوم شوکن که بین سالهای ۱۹۳۹ تا ۱۹۹۰ مدیر مسوول روزنامه بود، بنیان نهاده و تعریف شد.

مدیر مسوول فعلی روزنامه دیوید لاندائو و تامین لیتانی می باشند که در اپریل ۲۰۰۴ جانشین هانوخ مارماری و یوئیل استرون شدند. هاریتز که پرتیراژترین روزنامه در سرزمین های اشغالی است، شناخته شده ترین روزنامه ی اسرائیل در سراسر جهان می باشد. هاریتز کارشناسان داخلی و بین المللی متعددی را در اختیار دارد و تعداد خبرنگاران آن به مراتب بیش از سایر نشریات در سرزمین های اشغالی است. هاریتز دفاتر متعددی در پایتخت های بزرگ جهان دارد. این روزنامه بخش های گوناگونی از دولت، اجتماع، سینما، فرهنگ، هنر و علم را در خود گنجانده است. این روزنامه در قطع متوسط به صورت يك رنگ و در دوازده صفحه و با تیراژی کمتر از صد هزار نسخه در روز منتشر می شود.

روزنامه اورشلیم پست

اورشلیم پست (Jerusalem post) روزنامه ای انگلیسی زبان است که در اول دسامبر ۱۹۳۲ بوسیله يك روزنامه نگار آمریکایی با نام جرشون آگرون تحت عنوان فلسطین پست (Post Palestine) آغاز به کار کرد. نام این روزنامه در سال ۱۹۵۰ مدتی پس از اینکه رژیم اسرائیل موجودیت خود را اعلام کرد، تغییر یافت. این روزنامه صبح ها منتشر می شود و یکی از منابع انگلیسی زبان برای دسترسی به اخبار روز و وقایع سرزمین های اشغالی به شمار می رود. در طول مدتی که این روزنامه تحت عنوان فلسطین پست منتشر می شد، در مطالب و سرمقاله های خود کاملاً از درگیری و نزاع یهودیان بر سر ایجاد سرزمینی یهودی نشین در فلسطین حمایت می کرد و آشکارا و شدیداً از هرگونه محدودیتی که انگلیسی ها بر مهاجرت یهودیان از سراسر دنیا به سرزمین فلسطین اعمال می کردند، انتقاد می نمود.

اورشلیم پست که پرخواننده ترین روزنامه ی رژیم اسرائیل در خارج از مرزهای سرزمین های اشغالی است، در تمام روزهای هفته به جز شنبه (سبت) که تعطیل عمومی یهودیان است، منتشر می شود و نسخه ی جمعه ی آن معمولا حجیم تر و شامل ضمائم مختلف است.

تا سال ۱۹۸۹، یعنی زمانی که شرکت هولینگر مالکیت اورشلیم پست را از آن خود نمود، مشی روزنامه چپ میانه بود و از حزب کارگر اسرائیل حمایت به عمل می آورد، اما از این سال به بعد این روزنامه طرفدار حزب لیکود گردید و از موضع راست افراطی تبعیت نمود.

اکنون اکثر صاحب نظران مشی این روزنامه را راست میانه در پوشش دادن به اخبار می دانند.

یکی از ضمائم نسخه ی جمعه اورشلیم پست از توزیع بین المللی برخوردار است. هفته نامه ی ضمیمه ی اورشلیم پست با نام اورشلیم پست هفتگی است که در آن تحلیل ها و نقدهای مختلف و نظرات کارشناسان را در امور سیاسی و بین المللی می توان یافت.

اورشلیم پست به صورت سنتی بر روی اخبار خارجی تاکید می کند، در حالی که همواره توجه ویژه ای به روابط اعراب و اسرائیل نشان می دهد. علیرغم اینکه تحریریه ی اورشلیم پست ادعا می کند که مستقل است و وابستگی جناحی ندارد اما می توان رگه هایی از گرایش این روزنامه به احزاب دست چپی اسرائیل را یافت به طوری که هنوز هم سرمقاله هایی با مشی و گرایش چپگرایانه نقش غالب را در این روزنامه دارند. به لحاظ گرایش اقتصادی می توان اورشلیم پست را روزنامه ای نزدیک به دیدگاه نئولیبرال ها دانست چرا که این روزنامه از کنترل مالی شدید بر پرداخت های عمومی، کاهش هزینه های رفاهی، کاهش مالیات ها و ضدیت با قانونگذاری انحصاری اتحادیه ها حمایت به عمل می آورد از جمله رقبای اورشلیم پست روزنامه ی هاریتز با گرایش چپ میانه است که نسخه ی انگلیسی زبان آن در دهه ی ن شروع به منتشر شدن نمود.

سرمقاله های اورشلیم پست عمدتا منتقدانه نوشته می شوند و حال آنکه تیترها و عناوین آن به گونه ای انتخاب می شوند که در عین اختصار اطلاعات مندرج در متن را تا حد ممکن در خود حمل می کنند. عمده مطالب مندرج در متن این روزنامه حتی الامکان با بیانی ساده و جملات کوتاه و با لحنی صمیمی نوشته می شوند تا حوزه ی مخاطب بیشتری را در برگیرد. صفحه ی اول این نشریه با وسواس خاصی چه به لحاظ ویرایشی و چه به لحاظ تنوع موضوعات بسته می شود و حال آنکه وسواس ویرایش تقریبا در تمام صفحات این روزنامه دیده می شود.

در شانزده نوامبر دوهزاروشش، شرکت هولینگر مالکیت این روزنامه را واگذار کرد. تیراژ اورشلیم پست حدود شصت تا صد هزار نسخه در روز است و تنها در روزهای جمعه است که این نشریه از گستره ی توزیع بین المللی برخوردار است و تیراژ آن به صدوچهل و هشت هزار نسخه می رسد.

تعداد صفحات این روزنامه در اغلب اوقات ثابت است و مقوله‌ای به نام آگهی چندان در آن دیده نمی‌شود. نسخه‌ی اینترنتی اورشلیم پست نیز همه روزه از طریق آدرس ذیل قابل دسترس است.

<http://www.jpost.com>

روزنامه‌ی الاهرام، روزنامه‌ی پر خواننده قاهره

اولین شماره‌ی روزنامه‌ی الاهرام در پنج اگست ۱۸۷۶ در قاهره منتشر شد. الاهرام قدیمی‌ترین روزنامه در جهان عرب و حتی جهان سوم است و یکی از قدیمی‌ترین روزنامه‌ها در جهان می‌باشد. محل فعالیت اصلی الاهرام به مدت يك سده در ساختمانی قدیمی واقع در خیابان مظلومی بود اما از اول نوامبر ۱۹۶۸ تشکیلات الاهرام به ساختمانی مجلل در خیابان قلعه انتقال یافت. روزنامه‌ی الاهرام یکی از زیر مجموعه‌های شرکت انتشاراتی الاهرام است که آثاری در حوزه‌ی کتاب، مجله، گزارش و بولتن منتشر می‌کند. از همان آغاز انتشار، الاهرام با نگرشی عرب‌گرا و ملی‌گرای عربی مصری به تفسیر وقایع و رویدادهای جهان پرداخته است. الاهرام انعکاس بسیار مناسبی از دیدگاه‌ها و ایده‌های رهبران و روشنفکران عرب ارائه می‌دهد.

این روزنامه به لحاظ انتشار مطالب تحت کنترل و نظارت وزارت اطلاع رسانی مصر است. الاهرام دو نسخه‌ی خارجی زبان نیز منتشر می‌کند که عبارتند از الاهرام ویکلی و الاهرام هبدو. الاهرام ویکلی به زبان انگلیسی منتشر می‌شود و در سال نوزده نودویک میلادی بنیان نهاده شد و الاهرام هبدو نیز به زبان فرانسه است. در ساختمان جدیدی که روزنامه‌ی الاهرام منتشر می‌شود علاوه بر این روزنامه، روزنامه‌های دیگری نیز که دستگاه‌های چاپ متعلق به خود ندارند، منتشر می‌شوند.

واحدهای مختلفی وجود دارند که مجموع فعالیت هماهنگ آنها منتهی به انتشار روزنامه‌ی الاهرام می‌شود. این واحدها عبارتند از: واحد سردبیری، الاهرام اینترنشنل، واحد آگهی‌ها، اداره‌ی آگهی پیرامید، مرکز کامپیوتر، واحد توزیع، واحد آبونمان، واحد صادرات و واردات، واحد انجیرری و

www.esalat.org

پروژه‌ها، واحد پرسونلی، واحدهای حسابداری، حقوقی، طبی، امنیتی، پستی، ارتباطات و واحد ساختمانی الاهرام.

اداره‌ی مسولیت الاهرام شامل مدیر ارشد، مدیر گروه خبر، معاونت‌ها، دستیاران و چهارصدوپنجاه کارمند و خبرنگار می‌باشد که به طور دائم و بی وقفه به دنبال کسب مواد خبری و روزنامه‌ای برای چاپ در روزنامه هستند. الاهرام وجه تسمیه‌ی خود را از بنای تاریخی اهرام ثلاثه در مصر گرفته است. با اینکه این روزنامه در بیست و هفت دسامبر ۱۸۷۵ تاسیس شد اما انتشار اولین شماره‌ی آن تا پنج اگست ۱۸۷۶ به درازا کشید تا اینکه در آن تاریخ سلیم و بشاره تقلا دو برادر لبنانی مسیحی که هر دو ادیب هم بودند آن را به راه انداختند.

الاهرام نقش بسیار بارزی در حیات سیاسی و روشنفکری اعراب در مصر جدید و علی الخصوص دهه‌های چهل و پنجاه میلادی داشته است. استقلال، درج حقایق و مبارزه با سیاست سانسور انگلیسی و همچنین درج اخبار بین‌المللی به زبان عربی برای اولین بار و ارائه‌ی اخبار غیر سیاسی از مصر و مردم مصر شهرتی بی نظیر برای الاهرام به ارمغان آورد. در اواخر دهه‌ی پنجاه قرن بیستم بود که دولت مصر کنترل الاهرام را به دست گرفت و جمال عبدالناصر دوست خود حسنین هیکل را به سرپرستی و مدیریت آن برگزید. در ۱۹۶۰ ناصر الاهرام را روزنامه‌ای ملی خواند و از آن تاریخ الاهرام به صورت دوفاکتو به عنوان ارگان رسمی دولت مصر درآمد. حسنین هیکل با ترکیب ژورنالیسم روز و احساسات عربی وجهه‌ای دیگر به الاهرام بخشید و آن را به عنوان مهمترین و مطرح ترین روزنامه‌ی جهان عرب درآورد. الاهرام زمان هیکل به زعم بسیاری از کارشناسان عرب بهترین روزنامه‌ای است که اعراب در تاریخ خود دیده‌اند. در ۱۹۷۴ حسنین هیکل از مدیریت روزنامه بر کنار شد چرا که او با انور سادات همسو نبود، اما آنچه که حسنین هیکل بنا کرده بود همچنان به عنوان شالوده‌ی الاهرام باقی ماند.

جدا از حرکت‌های سیاسی که الاهرام در طول حیات خود داشته و منشا تحولاتی در جهان عرب بوده است حرکت‌های فرهنگی و فکری الاهرام نیز بسیار واجد اهمیت بوده است. علیرغم اینکه دفتر مرکزی الاهرام در مصر مستقر است اما این باعث نشده که الاهرام از اخبار روز جهان غرب فارغ باشد و با وجود اختصاص حجم عظیمی از اخبار الاهرام به اخبار مصر (بخصوص در سال‌های اخیر به دیدارها و حرکات سیاسی حسنی مبارک) می‌توان اخبار روز ویژه‌ای را در الاهرام دید. الاهرام صفحات خبری خود را به سه دسته‌ی مصر، الوطن العربی و العالم تقسیم بندی کرده است. قضایا و آرا که بیانگر نظرات روشنفکران جهان عرب بخصوص روشنفکران مصر است طرفداری بسیاری در میان تحصیل‌کردگان اهل علم عرب دارد و عده‌ای از مخاطبان الاهرام تنها مخاطبان همین قسمتند.

از دیگر بخش‌های الاهرام می‌توان به ثقافه (کاریکاتور)، فنون (ادب و هنر) و الرياضه (ورزش) اشاره کرد. پرداخت بیش از حد به مسائل مصر در بخش سیاسی و تحلیل‌های الاهرام باعث کاهش مخاطبان بسیاری شده اما الاهرام همچنان مخاطبان خاص خود را دارد. الاهرام در قطع بزرگ با کاغذ گاهی با چاپ دو رنگ با تیراژی بیش از نیم میلیون نسخه در روز منتشر می‌شود.